

Mødet den 7. Oktbr. 1915. (For lukkede Døre).

Fraværende: Harald Jensen, Jakob Jensen, Niels Jensen, Mousten og J. C. Petersen.

1. (J. Nr. 270—1915). Indstilling fra Slagtehusudvalget om efter afholdt Licitation at overdrage **Opførelsen af 2 Kreaturstalde** ved Slagtehuset til Tømrmester C. F. Sørensen for 9395 Kr.

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 20⁵—1915). Fra Legatudvalget forelaa følgende Indstilling angaaende Bortgivelse af nogle ledige Portioner af **Villadsens Legat** og en Bolig i Stiftelsen:

»Legatudvalget indstiller, at Friboligen med tilhørende Legatportion, 100 Kr. aarlig, tildeles Ansøgerinde Nr. 7 Enke Charlotte M. Møller, der for Tiden oppebærer 100 Kr. i Henhold til Fundatsens § 3. B. 3., og at disse 100 Kr. anvendes til Forøgelse af de Legatboligens Beboere ifølge § 3. B. 2. tilkommende Portioner, idet to af Beboerne: Tandlæge Møllers Enke og foranævnte Charlotte Møller kun oppebærer 100 Kr. aarlig i Henhold til Fundatsens »midlertidig Bestemmelser«s 2. Stk. Samtlige Beboere ville altsaa herefter hver modtage 150 Kr. aarlig. — Da Legatets Midler tillader, at der yderligere ud-

deles en Portion paa 100 Kr. i Henhold til § 3. B. 3., indstiller man, at denne tildeles Ansøgerinde Nr. 1 Enke Dorte M. Clemmensen.»

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 17⁵—1915). Andragende fra Møllebygger Stampe om **Eftergivelse af Fattighjælp.**

Bevilgedes.

4. (J. Nr. 8²⁵—1915). Indstilling fra Budgetudvalget angaaende indkomne Andragender fra indkaldte til Sikringsstyrken om **Eftergivelse af Skat.**

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 292—1915). Forespørgsel fra Brolægningsudvalget angaaende eventuelt **Køb af Ejendommen »Grumstolen« i Skaade.**

Magnus Nielsen erindrede om, at en i sin Tid foretaget Undersøgelse af Jordbundsforholdene havde givet til Resultat, at der kun et enkelt Sted her i Nærheden, nemlig paa Skaade Mark, fandtes et mindre Parti brugbart Vejgrus. Da dette Parti var opbrugt, havde Brolægningsudvalget tilfældig faaet at vide, at der fandtes udmærket Grus paa Ejendommen »Grumstolen« og herfra havde man nu i flere Aar forsynet sig. Sidste Aar havde Leverancen andraget ca. 2000 Kr., og Beløbet vilde sikkert stige næste Aar. Paa Kontoen for Vejenes Vedligeholdelse kunde mærkes stor Besparelse, hvilket sikkert skyldtes dette Grus's udmærkede Egenskaber. Ejeren af »Grumstolen« vilde imidlertid nu rejse fra Landet og vilde gerne forinden realisere Ejendommen. Brolægningsudvalgets Kontrakt med ham vilde ogsaa snart løbe ud, og man var ved Fornyselsen forberedt paa en betydelig Forhøjelse af Prisen. Tanken om at købe Ejendommen, som vilde kunne forsyne Kommunen med Grus den første Snese Aar, var da kommet frem. Udvalget mente at kunde byde

35000 Kr., men Ejeren forlangte 55000 Kr., hvilken Sum den efter hans Sigende forrentede. Senere havde Ejeren meddelt, at han var villig til at forhandle paa Grundlag af en Pris mellem 40000 Kr. og 45000 Kr. Hovedsagen nu var imidlertid, at Udvalget fik Bemyndigelse til at forhandle videre med Ejeren paa det nu anførte Grundlag. Antagelig kunde Ejendommen købes for 40000—42000 Kr.

Formanden oplyste, at Ejendommen var paa 14,6 Td. Land.

Simonsen fandt, at 3000 Kr. pr. Td. Land var en meget høj Pris, men troede dog nok, Handelen vilde betale sig i det lange Løb. Han spurgte, hvorledes man havde tænkt sig Pengeforholdene ordnet.

Samuel sen bemærkede, at Sagen hastede, da Ejeren vilde rejse bort. Antagelig vilde man faa Ejendommen for ca. 40000 Kr. I Virkeligheden var man nødt til at købe Ejendommen, da man ikke kunde faa brugbart Grus noget andet Sted her i Egnen. Taleren anbefalede at give Udvalget Bemyndigelse til at forhandle videre paa det angivne Grundlag.

Mikkelsen bekræftede, at det var umuligt at faa Vejgrus andre Steder her paa Egnen, og anbefalede, at man sikrede sig Ejendommen.

Marthin Hansen fandt Prisen meget høj, navnlig da Ejendommen ikke stod til mere end 15500 Kr. i Ejendomsskyld. Det var maaske rigtig nok, at Sagen hastede, men vel sagtens lige saa meget for Ejeren som for Kommunen. Det vilde næppe være let for Ejeren at faa Ejendommen solgt til andre. Taleren vilde bede Udvalget undersøge, om Ejeren virkelig havde givet 35000 Kr. for Ejendommen, saaledes som han paastod.

Mikael Johansen kunde for saa vidt slutte sig til Hr. Marthin Hansens Udtalelser. Ejeren havde i mange Aar gerne villet sælge til Kommunen. Prisen var høj, men Taleren skulde intet have imod at give Udvalget Bemyndigelse til at forhandle videre. Muligvis kunde man købe for mindre end 40000 Kr.

N. Joh. Laursen troede, at Ejendommen var blevet skyldsæt, før Gruslejet var blevet opdaget. Derfor den lave Ejendomsskyld. Naar det var rigtigt, at »Grumstolen« var det eneste Sted i Egnen, hvor man kunde faa Grus, vilde Ejendommen meget let kunne sælges til Spekulation imod Aarhus.

Formanden henstillede til Udvalget at overveje, hvorledes Pengene skulde udredes, og hvorledes Ejendommen skulde lejes ud.

Marthin Hansen vilde finde det meget mærkeligt, om der ikke et eller andet Sted paa Marselisborg Gods skulde findes brugeligt Grus.

Formanden bemærkede, at man ikke godt kunde søge alle Skovene igennem efter Grus.

Det vedtoges at meddele Udvalget Bemyndigelse til at forhandle videre med Ejeren paa det foreliggende Grundlag.

6. (J. Nr. 288—1915). Udkast til Skrivelse til Indenrigsministeriet om **Deling af det nuværende Aarhus Amt** saaledes at Aarhus Amt fremtidig alene kommer til at omfatte Aarhus Amtsraadskreds og faar Sæde i Aarhus, saalydende:

»Der er tidligere saavel fra Landbefolkningen i Aarhus Amtsraadskreds som fra Aarhus By rettet Andragende til Indenrigsministeriet om, at det nuværende Aarhus Amt, der jo omfatter Aarhus og Skanderborg Amtsraadskreds, maatte blive delt saaledes, at Aarhus Amt fremtidig

alene kom til at omfatte Aarhus Amtsrådsreds og fik Sæde og Kontor i Aarhus By. Aarhus Byraad tillader sig at anholde om, at det nævnte Spørgsmaal nu, da Embedet snart bliver ledigt, maa blive taget op til fornyet Behandling og Overvejelse, idet man i det hele tillader sig at henvise til de tidligere Andragender desangaaende og kun endnu skal anføre følgende:

Spørgsmaalet rejses ogsaa denne Gang saavel fra Land- som fra Bybefolkningen. Det maa fremdeles forekomme unaturligt, at Aarhus, som er den største By i Amtet, og som er centralt beliggende i Aarhus Amtsrådsreds, ikke har noget Amtskontor, saaledes at Befolkningen fra denne store og tæt befolkede Kreds, naar den vil henvende sig til Amtmanden eller Amtskontoret, maa begive sig til Skanderborg. Trafikforbindelsen fra Kredsen til denne By er daarlig — for en stor Del af den sydlige Del af Kredsen gaar Vejen over Aarhus — og som Regel vil Folk i Skanderborg ikke have andet Ærinde, hvorimod Aarhus er Kredsens stadige Forretnings- og Samlingssted og tillige Sæde for andre lignende offentlige Kontorer, derunder navnlig Stiftsøvrighedens.

Dette Forhold har i Aarenes Løb voldt Befolkningen megen Ulejlighed, Tidsspilde og Bekostning. Nu er tilmed Befolkningen vokset stærkt i Tal, og særlig er Aarhus By, der i 1867, da de to Amtsråds kredse forenedes til eet Amt, havde et Indbyggerantal af ca. 15000, vokset til ca. 62000. Ogsaa fra Byens Side set er da denne Sag af Betydning. I et ikke ringe Antal Sager, f. Eks. Overformynderisager o. lign. sker der Henvendelse personlig til Amtmanden eller Amtskontoret. Særlig har Sagførerne her i Byen

ofte Ærinde til Amtskontoret. Sagførerforeningen her i Byen har derfor ogsaa ønsket at tiltræde dette Andragende.

Byraadet er villigt til, hvis Sagens Afgørelse i den ønskede Retning derved kan fremmes, at stille en passende Grund til Raadighed til Opførelse af en Amtmandsbolig«.

F o r m a n d e n forelagde Udkastet, idet han bemærkede, at det med velberaad **Hu** var affattet saa kort, fordi der ogsaa skulde Udtalelser fra Sagførerforeningen, Sogneraadforeningen og Amtsraadet, som Amtmanden havde lovet at sammenkalde til et ekstraordinært Møde i Anledning af Sagen. Taleren havde skriftlig anmodet Departementschef Vedel om at udsætte Sagens Afgørelse, til de forskellige Henvendelser om Delingen var sket. Det sidste Stykke i Andragendet — om gratis Grund — havde Taleren fundet det rigtigst at tilføje, fordi der tidligere havde foreligget et saadant Tilbud, hvorfor man næppe blev fri for at yde gratis Grund, og det da var rigtigst straks at sige, at man ikke vilde tilbyde mere.

M i k a e l J o h a n s e n var ikke enig i, at man skulde tilbyde gratis Grund. Man skulde i det hele taget ikke tilbyde den Slags Lempelser overfor Staten. Desuden fik man neppe Amtmanden hertil af den Grund. Taleren vilde henstille, at Slutningen udgik.

F o r m a n d e n havde været i Tvivl om, hvad der vilde være det heldigste, men var kommet til det Resultat, at man maatte tage Tilbudet med, da det, saa vidt det var oplyst, var blevet fremsat i 1905.

S a m u e l s e n vilde anbefale, at Slutningen udgik, hvis der da ikke fra tidligere Tid fandtes skriftligt Tilsagn om at give gratis Grund.

Udkastet godkendtes med Udeladelse af sidste Stykke.

7. (J. Nr. 293—1915). Spørgsmaal om eventuelt **Salg af et Areal ved Bispetorvets vestre Side og Facaderet mod Torvet.**

M a g n u s N i e l s e n skulde forelægge Sagen i Stedet for Formanden for Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, som havde været syg, medens Forhandlingerne var bleven ført. »Jydsk Andelsfoderstofforretning« vilde bygge en Ejendom til sine mange Kontorer og syntes bedst om Yhrs og Rozzis Grunde ud mod Bispetorvet. Det drejede sig om Halvdelen af Karreen, og Kommunen var Ejer af Facaderetten ud mod Torvet. Udvalget saa velvilligt paa Sagen, idet det mente det heldigt at faa rejst en stor og smuk Bygning paa den paagældende Plads, og det mente, at man for Facaderetten samt for det Areal, man skulde afgive, burde have 30000 Kr. Der var blevet afholdt et kombineret Møde med Bygningskommissionen og Sundhedskommissionen, og efter de faldne Udtalelser at dømme vilde Kommissionerne anbefale de Dispensationer, som Arkitekten oplyste var nødvendige. Selskabets Sagfører, Stampe, havde i et senere Møde ment, at 15000 Kr. var en passende Pris, men Udvalget mente, at maatte fastholde 30000 Kr., hvilket vilde være ca. 100 Kr. pr. □ Alen. Udvalget havde det bedste Haab om at gennemføre Sagen og spurgte nu Byraadet, om det vilde bemyndige Udvalget til at føre Sagen videre paa den Maade, at man fastholdt de 30000 Kr. og tilsagde at anbefale de Dispensationer, de to Kommissioner og forøvrigt ogsaa Brandkommissionen skulde anbefale.

N. J o h. L a u r s e n skulde gerne indrømme, at det vilde være heldigt at faa en smuk Facade

det paagældende Sted, men vilde bede Udvalget passe paa, at de høje Bygningers Baggavle ikke kom til at virke skæmmende.

M i k a e l J o h a n s e n var ikke sikker paa, at de næringsdrivende Borgere vilde blive glade for at faa rejst en monumental Bygning for Andelsforetagenderne, og kunde godt tænke sig, at private Folk vilde give Kommunen lige saa gode Betingelser, som man nu kunde faa. Det var egentlig Skoubys Hjørne, der trængte til at rykkes tilbage. Kunde man faa det med, vilde der ikke blive saa stor Fare for skæmmende Gavle.

M a r t h i n H a n s e n troede nok, man kunde lade Hensynet til de Næringsdrivende ligge i denne Forbindelse, da Andelsbevægelsen var blevet saa stor og stærk, at man ikke kom uden om den. Prisen var ret passende, saa Taleren vilde anbefale at give Udvalget den ønskede Bemyndigelse.

P. P e t e r s e n sluttede sig til Hr. Marthin Hansens Udtalelse. Andelsbevægelsen skulde nok udvikle sig, selv om man strittede imod. Kunde man faa Andelsfolkene til at pynte Torvet op, skulde Taleren intet have der imod.

S i m o n s e n ansaa det for en stor Fordel, om man kunde trække mange af Andelsforetagenderne her til Aarhus, og det vilde nok komme, hvis den omtalte Bygning blev til noget. Det var selvfølgelig kedelig, at Skoubys Hjørne ikke kom med, men der vilde jo ogsaa blive et Par andre Ejendomme liggende. Blev det andet bygget op, blev der større Mulighed for, at Skoubys Hjørne ikke vilde blive liggende altfor længe i den nuværende Skikkelse.

M i k k e l s e n anbefalede at give Udvalget Bemyndigelse til at ordne det omtalte Forhold. Disse Grunde var saa dyre, at det vilde vare

længe, inden nogen anden vilde bebygge dem. En smuk og monumental Bygning paa dette Sted vilde være meget værd.

Det vedtoges at bemyndige Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse til at forhandle videre om Sagen og saaledes, at Arealet og Facaderetten afhændes for 30000 Kr.

8. (J. Nr. 293—1915). Skrivelse af 5. Oktbr. 1915 fra A/S **Aarhus Trælasthandel**, som henstiller til Byraadet at gøre Selskabet følgende Forslag:

Aarhus Trælasthandel frafalder sit Krav paa, at Gadeanlægget ved Læssøgade udføres i 1915, men udskydes til 1920.

Byraadet tilbagekalder sin Opsigelse af sin 1. Prioritet, som Aarhus Trælasthandel beholder indtil 1920 paa samme Betingelser som hidtil.

Byraadet bifalder det af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse anbefalede Salg til Aarhus Trælasthandel af et Areal ved Silkeborg og Viborg Landeveje paa de imellem Parterne vedtagne Betingelser.

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Indstilling:

»Udvalget kan ikke anbefale den foreslaaede Ordning og maa fraraade, at Spørgsmaalet om Salg af Grunden ved Silkeborg Landevej til Trælasthandelen indblandes i Sagen.«

Indstillingen vedtoges.

